

ผลของโปรแกรมการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของสามีในระหว่างการตั้งครรภ์และ
การคลอด ต่อสัมพันธ์ภาพระหว่างคู่สมรส การรับรู้ประสบการณ์การคลอดของมารดา
และความรักใคร่ผูกพันระหว่างบิดามารดาและทารก

นภาพร มามาก

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลมารดาและทารกแรกเกิด
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

พ.ศ. 2550

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหิดล

ผลของโปรแกรมการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของสามีในระหว่างการตั้งครรภ์และการคลอด ต่อสัมพันธ์ภาพระหว่างคู่สมรส การรับรู้ประสบการณ์การคลอดของมารดา และความรักใคร่ผูกพันระหว่างบิดามารดาและทารก (THE EFFECTS OF A PROGRAM TO PROMOTE SPOUSE INVOLVEMENT IN PREGNANCY AND BIRTH ON MARITAL RELATIONSHIPS, PERCEPTION OF CHILDBIRTH EXPERIENCE, MATERNAL-INFANT ATTACHMENT, AND PATERNAL-INFANT ATTACHMENT)

นวพร มามาก 4837061 RAMN/M

พย.ม. (การพยาบาลมารดาและทารกแรกเกิด)

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์: ศรีสมร ภูมณสกุล, D.N.S., อรพินธ์ เจริญผล, M.Ed.

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง โดยศึกษาผลของโปรแกรมการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของสามีในระหว่างการตั้งครรภ์และการคลอด ต่อสัมพันธ์ภาพระหว่างคู่สมรส การรับรู้ประสบการณ์การคลอดของมารดา และความรักใคร่ผูกพันระหว่างบิดามารดาและทารก ในมารดาและบิดาที่มีบุตรคนแรก การเลือกกลุ่มตัวอย่างเป็นแบบเฉพาะเจาะจงจากแผนกสูติกรรมโรงพยาบาลบางบัว จังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 60 คู่ แบ่งออกเป็นกลุ่มควบคุม และกลุ่มทดลองกลุ่มละ 30 คู่ โดยกลุ่มควบคุมได้รับการพยาบาลตามปกติ และกลุ่มทดลองได้รับการพยาบาลตามปกติ ร่วมกับโปรแกรมการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของสามีในระหว่างการตั้งครรภ์และการคลอดจากผู้วิจัย ระหว่างเดือน มีนาคม ถึง เดือนสิงหาคม 2550 รวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบประเมินการรับรู้ประสบการณ์การคลอดของมารดา แบบประเมินสัมพันธ์ภาพระหว่างคู่สมรส แบบประเมินความรักใคร่ผูกพันระหว่างมารดาและทารก และแบบประเมินความรักใคร่ผูกพันระหว่างบิดาและทารก การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างทั้งสองใช้การทดสอบทีแบบอิสระ (Independent t-test)

ผลการวิจัยพบว่า คะแนนการรับรู้ประสบการณ์การคลอดของมารดาในกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .001$) และพบว่ามีคะแนนความรักใคร่ผูกพันระหว่างบิดาและทารกสูงกว่า กลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) แต่คะแนนความรักใคร่ผูกพันระหว่างมารดาและทารกในกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และพบว่คะแนนสัมพันธ์ภาพระหว่างคู่สมรสในบิดา และคะแนนสัมพันธ์ภาพระหว่างคู่สมรสในมารดาของกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ผลจากการวิจัยนี้เสนอแนะว่า โปรแกรมการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของสามีในระหว่างการตั้งครรภ์และการคลอด สามารถนำมาใช้เพื่อส่งเสริมสัมพันธ์ภาพระหว่างคู่สมรส การรับรู้ประสบการณ์การคลอดของมารดา และความรักใคร่ผูกพันระหว่างบิดามารดาและทารก เพื่อเป็นการพัฒนาคุณภาพทางการพยาบาลต่อไป
คำสำคัญ: การมีส่วนร่วมของสามี / สัมพันธ์ภาพระหว่างคู่สมรส / การรับรู้ประสบการณ์การคลอด / ความรักใคร่ผูกพันระหว่างบิดาและทารก / ความรักใคร่ผูกพันระหว่างมารดาและทารก

THE EFFECTS OF A PROGRAM TO PROMOTE SPOUSE INVOLVEMENT IN PREGNANCY AND BIRTH ON MARITAL RELATIONSHIPS, PERCEPTION OF CHILDBIRTH EXPERIENCE, MATERNAL-INFANT ATTACHMENT, AND PATERNAL-INFANT ATTACHMENT

NAVAPORN MAMARK 4837061 RAMN/M

M.N.S. (MATERNITY AND NEWBORN NURSING)

THESIS ADVISORS: SRISAMORN PHUMONSAKUL, D.N.S.,
ORAPIN CHAREONPOL, M.Ed.

ABSTRACT

The present study was quasi-experimental research which aimed at investigating the effects of a program to promote involvement of the spouse in pregnancy and birth on marital relationships, perception of childbirth experience, maternal-infant attachment, and paternal-infant attachment in first-time mothers and fathers. The sample consisted of 60 pregnant women and their husbands who were purposively selected from the obstetric department, Bangbor Hospital, and who were divided into control and experimental groups. The control group received the usual care from nursing staff, while the experimental group received the usual care plus the program promoting spouse involvement in pregnancy and birth from the researcher. This study was carried out between March and August 2007. Data were collected by using the perception of childbirth experience questionnaire, the dyadic adjustment scale, the maternal attachment inventory, and the affectional relationship questionnaire. Data were statistically analyzed by means of independent t-test.

The results of this study showed that the mothers in the experimental group had a statistically significantly higher mean score of childbirth experience than that of the mothers in the control group ($p < .001$). As for paternal-infant attachment, the experimental group had a statistically significant higher mean score than that of the control group ($p < .05$). However, the mean scores of maternal-infant attachment and marital relationship of the mothers and the fathers in the experimental group were not statistically significant higher than those of the mothers and fathers in the control group ($p > .05$).

The findings of this study have led to the conclusion that the program to promote spouse involvement in pregnancy and the birth should be implemented by nursing staff in order to promote marital relationships, perception of childbirth experience, and parent-infant attachment among first-time mothers and fathers as well as to further develop the quality of nursing services.

KEY WORDS: SPOUSE INVOLVEMENT / MARITAL RELATIONSHIP / PERCEPTION OF CHILDBIRTH EXPERIENCE / PATERNAL-INFANT ATTACHMENT / MATERNAL-INFANT ATTACHMENT.

164 pp.